



SOCIALE ASPECTEN DIABETES MELLITUS

Dr. L. De Paepe

ZNA St. Erasmus
Stuivenberg
St. Elisabeth

SOCIALE ASPECTEN BIJ DIABETES

1. VDV
2. discriminatie
3. werk
4. rijbewijs
5. verzekering
6. gezondheidszorg

DIABETES EN VDV

VDV: Vlaamse Diabetes Vereniging

- unieke structuur die zowel patiënten als professionele zorgverleners omvat.
- 23.000 leden
- actief beleid om de belangen van personen met diabetes in onze samenleving te behartigen
- voorzitter Dr. A. Verhaegen

DIABETES EN VDV

en **patiënt:**

- dienstverlening aan voordelige prijzen
- informatie

en **overheid:**

- advies
- meebeslissen (vb. akkoordraad
RIZIV, zorgtrajecten)

en **zorgverleners:**

- specifieke informatie

DIABETES EN DISCRIMINATIE

- **standpunt VDV:** mensen met diabetes kunnen perfect een gewoon en productief leven leiden, mits correcte glycemiecontrole en opvolging.
- meestal gevolg van onjuist beeld
- belang van informatie campagne

DIABETES EN DISCRIMINATIE

- VDV strijdt tegen elke mogelijk vorm van discriminatie
- VDV: statuut aangepast om als vereniging “burgerlijke partij” te kunnen stellen bij duidelijke gevallen van discriminatie op basis van diabetes

DIABETES EN WERK

Recht op arbeid: fundamenteel recht;
een persoon met diabetes is geschikt voor alle jobs mits hij voldoet aan de functievereisten.

Afgewezen omwille van negatief imago, vrees hypoglycemie, absenteïsme, invaliditeit.

TEWERKSTELLING CONSENSUS TEKST

Informatiecampagnes: negatieve imago!

- > Rol van diabetesverenigingen

Werkgever:

- > Jobdescriptie
- > Respect voor privéleven
- > Mogelijkheden voor verzorging
- > Mogelijkheden voor overplaatsing

Overheid:

- > Voorbeeldfunctie
- > Niet relevante reglementen schrappen
- > Anti-discriminatielwet

Arbeidsgeneesheer:

- > Op de hoogte van moderne behandeling
- > Overleg met werkgever en werknemer

TEWERKSTELLING CONSENSUS TEKST

Behandelend geneesheer:

- > Aanpassen behandeling
- > Streven naar tewerkstelling
- > Samenwerking met arbeidsgeneesheer

Persoon met diabetes:

- > Verantwoordelijk voor eigen behandeling
- > Eigen mogelijkheden correct inschatten
- > Goede relatie met arbeidsgeneesheer

DIABETES EN WERK

Aanbeveling bij sollicitatie

- niet noodzakelijk om diabetes te vermelden
- op sollicitatiegesprek: gezondheidstoestand mag niet gevraagd worden.
- bij medische keuring: moet het vermeld worden

Aanbeveling bij tewerkstelling

- directe collega's inlichten
- bij medisch onderzoek: diabetes vermelden

DIABETES EN WERK

Niet toegankelijk:

- Beroepsmilitair
- Treinbestuurder
- Piloot

Moeilijk toegankelijk:

- Sommige veiligheidsfuncties (cipier)
- Brandweerman, politieagent
- Beroepschauffeur (individueel bekijken)

Minder geschikt:

- Werken op grote hoogte (schaliedekker, kraanman, hoogspanningswerker, ...)

Moeilijke combinatie diabetes en job:

- Ploegensysteem
- Horeca

DIABETES EN VAKANTIE

- Met aangepast zelfcontrole zijn alle soorten (cultureel – sportief – ...) vakanties mogelijk
- Maatregeling op de luchthaven
Sinds 11.09: - max. inhoud van fles:
100 cc
- iedere vloeistof, gel, pasta, moet aan de security check getoond worden in een doorzichtig plastic zakje met een inhoud van max. 1 L.

DIABETES EN VAKANTIE

Medicatie in vliegtuig

- medicatie in handbagage aanvaard zo ondertekend doktersbewijs
- geen officieel attest

DIABETES EN RIJBEWIJS

- Op erewoord verklaren vrij te zijn van aandoening die een invloed kunnen hebben op de algemene lichamelijke en geestelijke rijgeschiktheid.
- Een arts moet in eer en geweten nagaan of persoon geschikt is om een motorvoertuig te besturen. Elke persoon wordt individueel beoordeelt. Geen gestandaardiseerde vragenlijst

DIABETES EN RIJBEWIJS

- Diagnose diabetes: rijbewijs laten aanpassen binnen 4 werkdagen ongeacht:
 - vorm van diabetes
 - aard van behandeling

Groep 1: privaat vervoer

Groep 2: professioneel vervoer

- Rijbewijs met vervaldatum verplicht

DIABETES EN RIJBEWIJS

- Wettelijke verplichting van de arts om patiënt in te lichten:
 - bepaalde medicatie kan rijgeschiktheid beïnvloeden
 - bepaalde aandoeningen vereisen een attest
- Patiënt riskeert:
 - gevangenisstraf van 15 dagen tot 6 maanden
 - boete van 200 tot 2000 €
 - vervallen verklaring tot recht op sturen
 - geen dekking door verzekering BA Auto

DIABETES EN RIJBEWIJS

minimale voorwaarden: voldoen aan minimum normen

- stabiele diabetes
- inzicht in de aandoening
- regelmatig medisch toezicht
- therapietrouw
- geen bijzonder verhoogd risico op hypoglycemie

DIABETES EN RIJBEWIJS

Rijgeschiktheidsattest – groep 1

Welke arts:

- dieet/tabletten (geen hypo's) → huisarts of endocrinoloog
- OAD/insuline (wel hypo's)
 - huisarts na verplicht advies endocrinoloog
 - endocrinoloog

Geldigheid < 48 jaar: max.5 jaar

48 – 50 jaar: max. tot 1 dag voor
53 ste verjaardag

> 50 jaar: max. 3 jaar

DIABETES EN RIJBEWIJS

VII. Rijgeschiktheidsattest voor de kandida(a)t(e) voor het rijbewijs van groep 1

Ik ondergetekende,, geneesheer, verklaar hierbij de hierna vermelde kandida(a)t(e) onderzocht te hebben en hem/haar overeenkomstig de bepalingen van bijlage 6 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs naar de desbetreffende specialist(en) te hebben verwezen.

Op basis van mijn vaststellingen en van de ingewonnen adviezen verklaar ik de kandida(a)t(e) voor het rijbewijs geldig voor de categorie: (*)

niet rijgeschikt voor de categorieën (*) A3 A B B+E

rijgeschikt voor de categorieën (*) A3 A B B+E, zonder aanpassingen, voorwaarden noch beperkingen

rijgeschikt voor de categorieën (*) A3 A B B+E onder volgende voorwaarden of beperkingen:

code 02.01: gehoorprothese voor één oor

code 02.02: gehoorprothese voor beide oren

code 05.01: beperkt tot verkeersdeelname van 1 uur na zonsopgang tot 1 uur voor zonsondergang

code 05.02: beperkt tot verkeersdeelname binnen een straal van km rond de woonplaats of alleen in de aangegeven plaats of streek

code 05.04: beperkt tot het rijden met een snelheid van niet meer dan km/h

code 05.06: beperkt tot het besturen zonder aanhangwagen

code 05.07: niet geldig op autosnelwegen

Op basis van medische vaststellingen en overeenkomstig de genoemde bijlage 6 heeft deze rijgeschiktheidsverklaring: (*)

een onbeperkte geldigheidsduur

een geldigheidsduur beperkt tot/...../.....

Ik verklaar dat ik de mij ter beschikking gestelde medische adviezen voor een periode van 6 jaar in het dossier van de kandida(a)t(e) zal bewaren.

Identificatie van de kandida(a)t(e)

Naam:

Voornaam:

Geboortedatum:/...../.....

Rijksregisternummer (facultatief):

.....

Adres:

.....

Identificatie van de geneesheer

Naam:Stempel

Adres:

.....

Datum:

Handtekening:

(*) Aankruisen wat van toepassing is

DIABETES EN RIJBEWIJS

Rijbewijs groep 2

bijkomende voorwaarden: (wel hypo's)

- goede diabetes educatie hebben genoten
- goede verkeershervorming kunnen voorleggen
- regelmatig zelf controle

DIABETES EN RIJBEWIJS

Rijgeschiktheidsattest - groep 2:

Welke arts:

- keurend arts (RAC – arbeidsgeneesheer – VDAB - ...) na advies van
 - oogarts
 - endocrino-diabetoloog

Geldigheid: max. 3 jaar

DIABETES EN RIJBEWIJS

RIJGESCHIKTHEIDSADVIES (voor rijbewijs groep 2) BESTEMD VOOR DE KEUREND ARTS.

Keurend arts:

Ik ondergetekende,, geneesheer, verklaar hierbij de hierna vermelde kandida(a)t(e) onderzocht te hebben.

Betreffende mijn specialiteit:, vindt U in bijlage mijn verslag en meld ik U de toestand van de kandida(a)t(e) voor het bekomen van een **rijbewijs van groep 2**, voor de hierna vermelde categorieën of subcategorieën: (*)

niet rijgeschikt voor de categorieën (*):

B C C1 D D1 B+E C+E C1+E D+E D1+E

rijgeschikt zonder aanpassingen, voorwaarden noch beperkingen, voor de categorieën (*):

B C C1 D D1 B+E C+E C1+E D+E D1+E

rijgeschikt, onder volgende voorwaarden of beperkingen, voor de categorieën (*):

B C C1 D D1 B+E C+E C1+E D+E D1+E

code 03.01: prothese/orthese aan bovenste lichaamsdeel

code 03.02: prothese/orthese aan onderste lichaamsdeel in combinatie met

- code 90.03: links
- code 90.04: rechts
- code 90.05: hand
- code 90.06: voet

code 02.01: gehoorprothese voor één oor

code 02.02: gehoorprothese voor beide oren

code 05.01: beperkt tot verkeersdeelname van 1 uur na zonsopgang tot 1 uur voor zonsondergang

code 05.02: beperkt tot verkeersdeelname binnen een straal van km rond de woonplaats of alleen in de aangegeven plaats of streek

code 05.04: beperkt tot het rijden met een snelheid van niet meer dan km/u

code 05.06: beperkt tot het besturen zonder aanhangwagen

code 05.07: niet geldig op autosnelwegen

rijgeschikt voor de categorieën (*):

B C C1 D D1 B+E C+E C1+E D+E D1+E

met volgende aanpassingen:

- code
- code
- code

Op basis van medische vaststellingen en overeenkomstig bijlage 6 en artikel 44 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, heeft deze rijgeschiktheidsverklaring een geldigheidsduur beperkt tot/...../.....

Ik verklaar dat ik de mij ter beschikking gestelde medische adviezen gedurende een periode van 6 jaar in het dossier van de kandida(a)t(e) zal bewaren.

Identificatie van de kandida(a)t(e)

Naam:

Voornaam:

Geboortedatum:/...../.....

Rijksregisternummer (facultatief):

Adres:

.....

Identificatie van de geneesheer

Naam:Stempel

Adres:

.....

Datum,
Handtekening

DIABETES EN VERZEKERINGEN

Knelpunten

- weinig rekening houden met huidige behandelingsmogelijkheden en verbeterde prognose.
- systematische weigering voor bepaalde verzekeringen.
- verouderde vragenlijsten/statistieken
- geen standaarden voor statistieken

DIABETES EN VERZEKERINGEN

Aanbevelingen door VDV

- nieuwe medische vragen
- objectieve risicobepaling
- objectieve gegevensverzameling: opbouw statistieken
- solidariteit voor hoog risicopersonen
- informatie over verweermogelijkheden
- overleg beroepsvereniging verzekeraars, verzekeringsartsen, diabeteswereld, overheid.

DIABETES EN VERZEKERINGEN

Autoverzekering: burgerlijke aansprakelijkheid motorvoertuigen

- wettelijke verplichte verzekering
- geen verschil van premie
- verplicht verzekering te verwittigen (aangetekende brief):
kopie rijgeschiktheidsattest – rijbewijs met vervaldatum
- Verzekering niet op de hoogte = valse verklaring of verzwijging

DIABETES EN VERZEKERINGEN

Reisbijstand - via Ziekenfonds

Ziektekosten (RIZIV)

E 111 of EZV-kaart (vanaf 2005 Europese ziekteverzekeringskaart, 2 j geldig)

Gepensioneerden Spanje: attest gepensioneerde

Reisbijstand (vaak gratis)

- > Bijstand en forfait kosten
- > Reisduur max. 3 mnd, recreatief
- > Verwikk.: vooraf toestemming geneesh-adviseur

Eurocross: wereldwijd

DIABETES EN VERZEKERINGEN

Reisbijstandsmaatschappijen

- Soms medische vragenlijst
- Acceptatie onzeker, onduidelijk
- Verlenen bijstand, maar vorderen terug
- Nuttig als aanvulling voor bagage, auto, annulatie
- Creditcards: idem

DIABETES EN VERZEKERINGEN

Reisbijstand

Top Selection (Elvia – Mondial Assistance):

- Dekking mits stabiele diabetes 2 mnd voor vertrek
 - Premie 5,5 – 5,8% van de reissom
 - Bij problemen: med. dossier inkijken
- Dekking vooraf bestaande aandoening zonder franchise-Optie 'exclusieve garanties'
 - Premie +2% van de reissom
 - Annulatieverzekering afzonderlijk=duurder!

Inter Partner Assistance

- Voor VDV-leden (sinds 01.01.2005)
02-247 77 10
info@assudis.be
- Diabetes = NIET uitgesloten = uniek!

DIABETES EN VERZEKERINGEN

Hospitalisatieverzekering

- Moeilijk te verkrijgen: vooraf bestaande aandoening = uitsluiting
- Verschillende regels:
 - na een bepaalde wachttijd
 - of - de eerste jaren na diagnose
 - of - zo verergering van aandoening
- Verschillende formules
 - hospitalisatie kosten
 - hospitalisatiekosten + tijdelijk ambulant

DIABETES EN VERZEKERINGEN

Hospitalisatieverzekering

Via ziekenfondsen:

volledige terugbetaling na een vaste wachttijd (min. 5 jaar)

tip:

via collectieve hospitalisatieverzekering

- geen medische vragenlijst zo verplicht,
- voortzetting op individuele basis nu mogelijk
 - niet afhankelijk van nieuwe wachttijd
 - geen bijpremie of beperkte dekking omwille van ziekte
 - voorwaarden: 2 jaar aangesloten en voorheen diabetes

DIABETES EN VERZEKERINGEN

Verzekering burgerlijke aansprakelijkheid familiale

- geen invloed op premie
- geen invloed op voorwaarden

DIABETES EN VERZEKERINGEN

Levensverzekering – gewaarborgd inkomen

- diabetes personen: bijna steeds bijpremie; wordt meestal individueel vastgelegd.
- volgens risicoschaal
- door verzekeringsarts
- op grond van het medisch attest, ingevuld door behandelende arts.

belang: HbA1c

bloeddruk

lipidenprofiel

gewicht

tabagisme

DIABETES EN VERZEKERINGEN

Levensverzekering – gewaarborgd inkomen

recent nieuwe overeenkomst ZA verzekering:

- geen bijpremie voor diabetes
- voorwaarden: hypothecaire lening voor eigen enige woning
kapitaal < 500 000 €
niet roken
HbA1c < 8 %
geen complicaties; normale nier-, hartfunctie
en oogonderzoek

DIABETES EN KINDERBIJDRAGE

Verhoogde kinderbijdagen kinderen geboren na 1993

3 pijlers

1. % mentale en fysieke ongeschiktheid: 6 punten
2. activiteiten participatie van het kind: 12 punten
3. familiale belasting: 9 punten

→ totaal 6 punten

Verhoogde kinderbijdragen maandelijks tussen 68 en 459 €
bedrag

Documenten: kinderbijslagfonds

TOEGANG TOT GEZONDHEIDSZORG

- **Verplichte ziekteverzekering**
- Vrij aanvullende verzekering bij ziekenfonds
- hospitalisatieverzekering
- GMD (chronische ziekten 30 % remgeldvermindering)
- MAF (sociale en fiscale franchise)
(= maximaal factuur)

TOEGANG TOT GEZONDHEIDSZORG

Andere tussenkomsten:

(afh. van % invaliditeit, inkomens- en leeftijdsgrens)

- > Forfaitaire toelage chron. zieken (250 €/j)
- > Sociaal-fiscale voordelen
 - Vb. sociaal gas- en elektriciteitstarief
 - Vb. vrijstelling verkeersbelasting
 - Vb. vermindering kosten kabel distributie
- > Vlaams Fonds voor Integratie van Personen met een Handicap
 - Vb. allerlei voordelen ivm wonen, mobiliteit, communicatie
- > Provincie en gemeente
 - Vb. verminderingsskaarten
 - Vb. tussenkomst in vakantiecampen

TOEGANG TOT GEZONDHEIDSZORG

Specifiek diabetes

- diabetesconventie (1987):
- diabetespas (2003)
- zorgtrajecten (2009)

DIABETES CONVENTIE

Revalidatieovereenkomst inzake **zelfregulatie** van diabetes-mellitus-patiënten: tussenkomst voor glycemiecontrole thuis

- Glucosemeter, controlestrips (30 à 140/maand), vingerprikker met lancetten
- Educatie en informatie

Voorwaarde:

- Pt: Min. 2 injecties/dag
- Ziekenhuis: erkenning conventiecentrum
 - Diabetesteam (endocrinoloog, verpleegk. en diëtist opleiding diabeteseducatie)

Doel: door zelfcontrole (zelfregulatie)

- > Optimale behandeling
- > Preventie van complicaties
- > Optimaal functioneren in maatschappij

DIABETESPAS

- Informatie voor persoon met diabetes/Handleiding voor huisarts/ Communicatiemiddel
- Financiële tussenkomsten
 - voorschrift nodig, RIZIV erkenning
 - patiënt betaalt max. 25 % remgeld:
 - **Voedingsadvies 2 x 30'/jaar**
16,75 €/sessie: opleg 1,67 € of 4,18 €
 - **Podologie advies 2 x 45'/jaar**
25,13 €/sessie: opleg 2,51 € of 6,28 €
- Voor iedere persoon met diabetes, maar vnl. gericht naar type 2 diabetes
- Aanvraagformulier
 - > Invullen samen met arts
 - > Indienen bij eigen ziekenfonds

ZORGTRAJECTEN

Met al uw vragen over sociale aspecten bij diabetes kan u terecht bij



DIABETES INFOLIJN

Gratis  **0800 - 96 333**

Tijdens de werkuren

Als lid van de VDV helpt u discriminatie tegen te gaan en de sociale aspecten van diabetes te verbeteren.
website: diabetes.VDV.be